

“Ikerketa gehienak arretan egiten dira; pentsa zer hutsune dagoen zientzian”

Ana Galarraga Aiestaran • Elhuyar Zientzia • Argazkia: Ainitze Labaka

Ainitze Labaka Etxeberria

Erizaina eta ikertzailea

Ainitze Labaka Etxeberria

Urnieta, 1991.

- **Erizaintzan** graduatu, eta master hau egin zuen: “Psikologia: Gizabanakoa, Taldea, Antolamendua eta Kultura”.
- Psikobiologiaren esparruan egin du **doktorretza**.
- EHUko Medikuntza eta Erizaintza Fakultateko irakaslea da, eta **estresaren, depresioaren eta minbiziaren gainean** ikertzen jarraitzen du Psikologia Fakultatean.

Erizaintza ikasten ari zela, pazienteekin lana egitea zen Ainitze Labaka Etxeberriaren asmoa. Orduan, ez zuen imajinatu ere egiten laborategi batean egingo zuenik lan, zertan eta ikertzen. Alabaina, ikasketen amaiera krisi-garaiarekin bat egin zuen, eta ez zuen erizaintzan lanean hasteko aukerarik izan. Gainera, aitortzen du karreraren beti ematen ziola arreta pertsonaren alderdi bio-psiko-soziala aipatzen zutenean, "nahiz eta ez nuen oso ondo ulertzen kontzeptua", aitortu du.

Hala, zer master egin zezakeen aztertzen hasi zen, eta hautazkoen artean Psikobiologia eskaintzen zuen bat aurkitu zuen EHUUn. Psikologiako Fakultatearen masterra zen, eta hura egitea erabaki zuen: "Ikerketa-lerroen artean estresa eta depresioa, estresa eta minbizia eta halakoak zeuden, eta horrek asko erakarri ninduen. Izan ere, pazienteekin tratua izan nuenean, konturatu nintzen askotan lotzen zutela gaitza bizitzako egoera zail edo txar batekin. Eta guztiok dakigu estresa txarra dela osasunerako, baina ez dakigu ondo zer egiten duen eta nola. Hori oso interesgarria iruditu zitzaidan".

Horrenbestez, masterra egin zuen, eta, jakina, hautazko hori aukeratu zuen, eta hango irakasleekin egin zuen master-amaierako lana. Lan hori tesiaren hasiera izan zen. *Ezagonkortasun sozial kronikoaren estresa sagu emeetan, eta aldaketa immunitarioak, neurokimikoak eta jokabide-aldaketak* zen tesiaren izenburua, eta bi gauza nabarmendu ditu Labakak: "Batetik, helburua, aztertzea zer mekanismo fisiologikoren bidez eragin dezakeen estresak depresio bat; eta, bestetik, emeetan dela. Zergatik emeetan? Ba ikerketa prekliniko gehienak arrekin egiten direlako".

Azaldu duenez, "luze sinestu izan da arren eta emeen zelulak berdinak direla, ugal-aparatukoak izan ezik. Orduan, ikerketa gehienak edo ia denak egiten dira arretan, eta gero hori orokortu egiten da. Baina, gaur egun, badakigu hori ez dela horrela; adibidez, neurona batek, arra ala emea izan, modu batera ala bestera prozesatzen ditu neurotransmisoreak. Pentsa zer hutsune dagoen zientzian".

Ikertzaile eta irakasle

Tesia egitean gozatu zuen arren, ez ditu alde txarrak ezkutatu nahi, bereziki, lan-baldintza txarrak: "Diru-laguntza bat lortzeko lehia ikaragarria dago, eta horren ordainetan jasotzen den soldata ez da duina. Gainera, tesia egin ondoren, hemen oso zaila da ikertzaile izatea % 100ean; normalean, lan finko bat izateko, ikertzaileok irakaskuntzarekin uztartu behar dugu lana, eta horrek moteldu egiten du ikerketa". Nolanahi ere, onartu du gustuko duela irakastea, eta irakasleentzat ezagutza berritzeko modu bat ere badela ikertzea.

Orain horretan ari da, beraz: eskolak ematen, eta tesiaren ikerketa-ildoan sakontzen jarraitzen. Zehazki, stres-eredu hori egokia dela frogatu dutenez, orain sagu arretan eta emeetan aplikatuko dute, bi taldeak alderatzeko. "Ikusi behar da, noski, gero hori zenbateraino den berdina edo antzekoa gizakietan. Kontu handia eduki behar da interpretazioan".

Labakaren ustez, ikerketaren ondorioak baliagarriak izan daitezke minbiziaren aurkako tratamenduak hobetzeko eta pazienteei laguntzeko. Etorkizunean, osasuneko profesionali genero-isuriak nola eragiten dien aztertu nahiko luke. Garbi du, beraz, ikertzen jarraitu nahi duela, baina pazienteengandik hurbil, nahiz eta lana ez duen egiten zuzenean haiekin. ●

Elkarrizketa
webgunean

Kultura
Zientifikoko Katedra
Cátedra
Cultura Científica

UPW/EHU Kultura
Zientifikoko Katedraren
lankidetzan egindako atala.